

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 4 แนวนโยบาย สังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายดังนี้ (3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับ ความก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมี จิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมยึดมั่นในระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจาย อำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรศาสนา และเอกชนจัดและมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบาย แห่งรัฐ (ราชกิจจานุเบกษา. 2550 : 23)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการการศึกษา ในมาตรา 6 ว่า การศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข และในมาตรา 7 ว่าในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีของตน มีความภูมิใจในความเป็นไทยรู้จักรักษา ผลประโยชน์ของส่วนรวมและของประเทศชาติ มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จัก พึ่งตนเอง ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดการศึกษาในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ในด้านมาตรฐานตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้กำหนดไว้ในหมวด 6 มาตรฐาน และการประกันคุณภาพภายในและภายนอก ซึ่งหน่วยงานสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาใน ทุกๆด้านเพื่อรองรับการประเมินภายนอกจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี มาตรา 48 ให้หน่วยงาน

ต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา โดยมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 3 -5) โดยกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เพื่อใช้เป็นแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางเป้าหมายเดียวกันเพื่อการดำเนินงานให้สอดคล้องกันจึงได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้น โดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ไว้ 3 มาตรฐาน กำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 18 มาตรฐาน และกำหนดมาตรฐานเพื่อการประเมินภายนอก 14 มาตรฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 : 3)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งรับผิดชอบการประเมินคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดมาตรฐานเพื่อให้โรงเรียนดำเนินการพัฒนาพร้อมรับการประเมินภายนอกด้านคุณธรรม จริยธรรมและวินัยของนักเรียน ไว้ในมาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มีตัวบ่งชี้ได้แก่ 1) มีวินัย มีความรับผิดชอบและปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ 2) มีความซื่อสัตย์สุจริต 3) มีความกตัญญูกตเวที 4) มีเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละเพื่อส่วนรวม 5) ประหยัด รู้จักทรัพย์สินของส่วนตัวและส่วนรวมอย่างมีคุณค่าและ 6) นิยมไทย เห็นคุณค่าในภูมิปัญญาไทย ภูมิใจในความเป็นไทย และรักษาวัฒนธรรมไทย (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 10) เนื่องจากสภาพปัจจุบันปัญหานักเรียนขาดความมีวินัยนับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในเด็กระดับประถมศึกษา ที่เป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต มีปัญหาในการปรับตัว เป็นผลจากพัฒนาการทางร่างกาย และสื่อต่าง ๆ ที่เข้ามาสู่นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบอย่างที่ได้พบเห็นจากสื่อเทคโนโลยีเหล่านั้นในทางที่ผิด เป็นเหตุให้เยาวชนขาดความมีวินัย ดังนั้นยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการเรียนรู้จึงมุ่งเน้นให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดการเรียนรู้ คู่คุณธรรม ใช้เครือข่ายการศึกษาร่วมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เสริมสร้างวินัยและสนับสนุนให้นักเรียนประกอบความดี ซึ่งตรงกับแนวทางปฏิบัติงานตามรอยพระยุคลบาท ที่ทรงพระราชทานไว้ว่า “จะต้องฝึก ต้องสร้างวินัยในตนเองสำหรับควบคุมระดับปกครองให้สามารถปฏิบัติความดีได้อย่างเหนียวแน่นตลอดต่อเนื่อง มิให้ขาดตอนหรือขาดวินลง และต้องมีวินัยเคร่งครัด มีความ

ขยันพากเพียร มีความกล้าหาญอดทน และมีสติยั้งคิดอย่างสูง” ซึ่งพฤติกรรมที่ไว้ระเบียบวินัยของนักเรียนเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อตัวของนักเรียนโดยตรงและยังส่งผลไปถึงการพัฒนา งานต่าง ๆ ให้ขาดประสิทธิภาพไปด้วย การมีระเบียบวินัยจึงเป็นคุณธรรมพื้นฐานของการอยู่ ร่วมกันในสังคม และเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ทุกคนจะต้องควบคุมตนเอง ให้มีความรับผิดชอบต่อ หน้าที่การงาน และสังคม รวมทั้งเป็นเอกลักษณ์สำคัญอย่างหนึ่งของคนไทย ทุกคนต้อง ตระหนักและดำเนินการเพื่อให้ชาติบ้านเมืองสามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของโลก มี จุดยืนและทิศทางในการพัฒนาที่สอดคล้องกับรากเหง้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ภูมิ ปัญญาไทย สามารถนำพาสังคมและประเทศชาติก้าวไปพร้อมกับกระแสความเปลี่ยนแปลง ของโลกอย่างมั่นคงและสงบสุข (กรมวิชาการ. 2542 : 13 - 20)

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่าน กระบวนการจัดการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการ หนึ่งของการพัฒนาที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน ใน โรงเรียน โดยเฉพาะครู เพราะครูเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการ พัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตงอกงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป ทั้งนี้การ จัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มา ใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (คณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 2) ทั้งนี้ความสำเร็จในการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนต้องอาศัยระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนและปรับพฤติกรรมผู้เรียน โดยจำเป็นต้องอาศัยเทคนิคอื่น ๆ มา ประกอบเพื่อให้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วมของผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลบน พื้นฐานความต้องการร่วมกันและการพัฒนาอย่างเป็นระบบ (ประภาศรี อึ้งกุล. 2542 : 6)

โรงเรียนบ้านหนองแก้ววิทยา อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม เปิดทำการเรียนการ สอนตั้งแต่ระดับช่วงชั้นที่ 1 ถึงช่วงชั้นที่ 2 มีครู 5 คน มีนักเรียน 68 คน นักเรียนส่วนใหญ่เป็น นักเรียนในเขตพื้นที่บริการ จากการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูประจำชั้น

และครูที่ปรึกษา พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายได้น้อยจากการทำนา และรับจ้าง จากการศึกษายังพบว่าเด็กนักเรียนต้องอาศัยอยู่กับ ปู่ ย่า ตา ยาย เนื่องจากพ่อแม่ต้องไปรับจ้างต่างจังหวัด และส่วนหนึ่งเกิดจากพ่อแม่ แยกทางกันทำให้นักเรียนไม่มีพ่อแม่ดูแลอย่างใกล้ชิด ขาดความรักความอบอุ่นที่พึงได้รับ ส่งผลให้เด็กแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม ก้าวร้าว ขาดวินัยด้านต่างๆ เช่น การมาโรงเรียนสาย ขาดเรียนบ่อย ไม่ทำการบ้านการแต่งกายไม่ถูกระเบียบ ไม่เข้าร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมต่างๆของโรงเรียน เป็นเหตุให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยภาพรวมต่ำ (โรงเรียนบ้านหนองแกวิทยา. 2551 : 12-15) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานผลการประเมิน โรงเรียนของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่าโรงเรียนยังมีจุดอ่อนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในส่วนของนักเรียน คือ นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ โดยในตัวเองที่ประเด็นการมีวินัย มีความรับผิดชอบ มีผลสำเร็จของกิจกรรมอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน). 2548 : 14-15) ในการดำเนินงานการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนที่ผ่านมาโรงเรียนได้ให้ความสำคัญในเรื่องของระเบียบวินัย โดยการอบรมสั่งสอนปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์แก่นักเรียน แต่ยังคงพบว่ามีนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมด้านระเบียบวินัยอยู่จำนวนหนึ่ง ซึ่งจากการศึกษาผลการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครู (สุวัฒน์ ชมพูพงษ์. 2540 : 94-95) และมีข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรควบคุมพฤติกรรมผู้เรียน โดยครูอาจารย์ร่วมมือกัน จัดให้มีคณะกรรมการสอดส่องดูแลพฤติกรรมนักเรียนและให้ความสนใจในการควบคุมนักเรียนให้อยู่ในระเบียบข้อบังคับของทางโรงเรียน (พัชรินทร์ แก้วพาดิ. 2546 : 80-82) นอกจากนี้ โรงเรียนควรกำหนดนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ชัดเจน ครูอาจารย์ต้องมีความจริงใจ เอื้ออาทรรับฟังปัญหาและรักษาความลับของนักเรียนได้ ซึ่งจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนและครู ต่างก็ได้เสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมและพัฒนาวินัยของนักเรียนโดยเน้นให้นักเรียนได้สำนึกในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง ฝึกการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของโรงเรียน การป้องกันแก้ไขไม่ให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องเพื่อให้เป็นคนดี สามารถดำรงตนอยู่กับคนอื่นในสังคม ได้อย่างปกติสุข (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 116-117)

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนานักเรียนให้ ดี เก่งและมีความสุข ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาที่ต่อเนื่อง เข้มแข็ง เสริมสร้างพฤติกรรมพื้นฐานที่จะนำไปสู่การมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนากิจกรรมประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการมาพัฒนาโดยเริ่มต้นจากการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาแล้วคัดเลือกประเด็นที่เป็นปัญหาเร่งด่วนมาจัดการแก้ไขพัฒนา อันจะส่งผลให้การพัฒนาผู้เรียนด้านวินัยสูงขึ้นและสอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาด้านการเรียนการสอน มาตรฐานการจัดการศึกษาด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์และความต้องการของท้องถิ่น ส่งผลต่อการจัดการศึกษาตามมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของชุมชนในอนาคต และเชื่อมั่นว่าคุณภาพของผู้เรียนด้านวินัยจะสูงขึ้นอย่างแน่นอน

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันปัญหาในการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแก้ววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เป็นอย่างไร
2. จะพัฒนาการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแก้ววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ให้มีคุณภาพสูงขึ้นได้อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแก้ววิทยา อำเภอวาปีปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
2. เพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแก้ววิทยา อำเภอวาปีปทุม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย และผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย
  - 1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participants) ได้แก่
    - 1.1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน
    - 1.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน

1.1.3	กรรมการสถานศึกษา	จำนวน 2 คน
1.1.4	ครูประจำชั้น	จำนวน 4 คน
	รวมทั้งสิ้น	จำนวน 8 คน
1.2	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Groups of Informants) ได้แก่	
1.2.1	ผู้บริหารสถานศึกษา	จำนวน 1 คน
1.2.2	ผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน 10 คน
1.2.3	กรรมการสถานศึกษา	จำนวน 2 คน
1.2.4	ครูประจำชั้น	จำนวน 4 คน
	รวมทั้งสิ้น	จำนวน 17 คน

1.3 กลุ่มเป้าหมาย (Target Groups)

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านหนองแกวิทยา อำเภอลำปลายมาศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ดังนี้

1.3.1	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	จำนวน 9 คน
1.3.2	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2	จำนวน 10 คน
1.3.3	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3	จำนวน 11 คน
1.3.4	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	จำนวน 12 คน
1.3.5	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	จำนวน 14 คน
1.3.6	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	จำนวน 12 คน
	รวมทั้งสิ้น	จำนวน 68 คน

1.4 ตัวแปรที่ทำการศึกษา ได้แก่การประกันคุณภาพวินัย ประกอบด้วย

- 1) คุณภาพด้านความรับผิดชอบ
- 2) คุณภาพด้านความสะอาด
- 3) คุณภาพด้านการตรงต่อเวลา

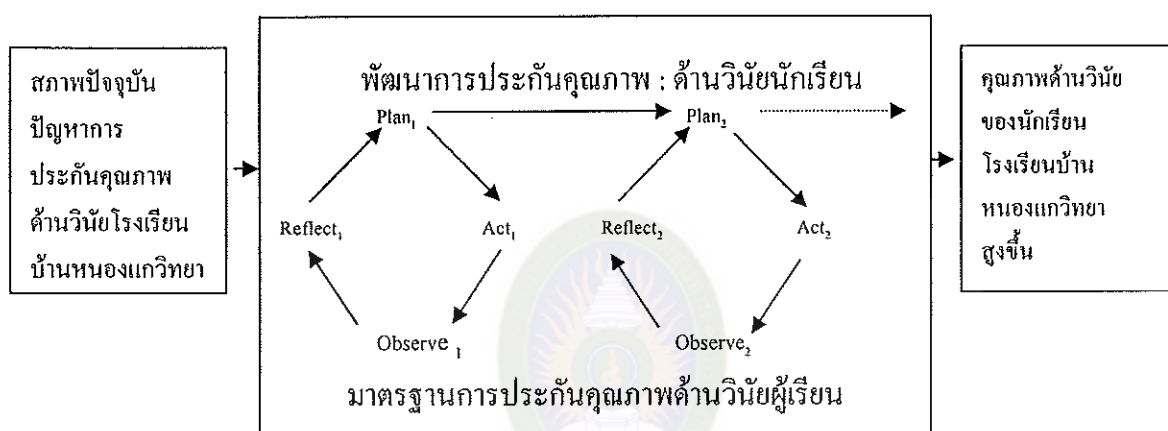
2. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เพื่อการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแกวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 โดยกรอบงานที่จะพัฒนา คือ การประกันคุณภาพวินัยของนักเรียน ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสะอาด และการตรง

ต่อเวลา ตามกรอบมาตรฐานด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). 2548: 14-15)

โดยใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(PAOR : Plan Action Observation Reflection) ตาม ขั้นตอนและแนวคิดของ (Kemmis และ McTaggart. 1991: 169-170) ดังในรูป Conceptual Framework ด้านล่าง

Action Research : AR

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดวิธีการดำเนินการทำงานวิจัย

ระยะเวลาการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ใช้เวลาดำเนินการ คือในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552
 ระยะเวลาที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน ระหว่าง เดือน พฤศจิกายน 2552 ถึง เดือน ธันวาคม 2552

ระยะเวลาที่ 2 ดำเนินการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน ระหว่าง เดือน มกราคม 2553 ถึง เดือน มีนาคม 2553

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การประกันคุณภาพวินัย หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาด้านวินัย 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลา โดยบุคลากรของสถานศึกษาที่โรงเรียนแต่งตั้ง

1.1 คุณภาพด้านความรับผิดชอบ หมายถึงการที่ผู้เรียนรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบ ในงานที่ตนเองได้รับมอบหมาย รวมถึงการรู้จักรักษาสิทธิประโยชน์ทั้งของส่วนบุคคล และส่วนรวม โดยปรากฏและสะท้อนออกมาให้เห็นได้จากการที่นักเรียนรู้จักให้ความร่วมมือ ช่วยกันรักษาความสะอาด ช่วยกันรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชั้นเรียน การรู้จักจัดเก็บสื่อ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ให้เข้าที่และเป็นระเบียบเรียบร้อย หลังเลิกเล่นหรือหลังจากการใช้งานแล้ว เข้าร่วมกิจกรรมด้วยความเต็มใจ การตรงต่อเวลา หน้าที่การรักษาคำพูด ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อตกลงต่างๆอย่างเคร่งครัด พัฒนาการ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบนี้ สามารถศึกษาและติดตามดูความเปลี่ยนแปลงได้ตามความถี่การเกิดพฤติกรรมย่อยตามรายการที่กำหนด และการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้มาจากแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินพฤติกรรมก่อนและหลังการดำเนินการ

1.2 คุณภาพด้านความสะอาด หมายถึง พฤติกรรมที่สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนมีความเป็นแก่นสารของความสะอาด เป็นผู้ที่มีอุปนิสัยรักความสะอาด มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของความสะอาด รู้จักวิธีรักษาความสะอาด มีทักษะในการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในการทำความสะอาด การป้องกัน และการบำรุงรักษาทั้งด้านร่างกาย เครื่องแต่งกาย อาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ อุปกรณ์เครื่องใช้อาคารสถานที่ทุกสิ่งทุกอย่างเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตทั้งในและนอกโรงเรียน พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงสามารถศึกษา และติดตามดูจากความถี่ของการเกิดพฤติกรรมย่อยตามรายการที่กำหนด และการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้มาจากการสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินพฤติกรรมก่อนและหลังการดำเนินงาน

1.3 คุณภาพด้านการตรงต่อเวลา หมายถึงการที่นักเรียนเดินทางมา โรงเรียนและถึงโรงเรียนช่วงเวลา 07.30 น. – 08.00 น. เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆในโรงเรียนที่กำหนด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเริ่มตั้งแต่เวลา 08.30 – 15.30 น. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลาสามารถติดตามดูจากความถี่การเกิดพฤติกรรมย่อยตามรายการที่กำหนด และการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินพฤติกรรมก่อนและหลังการดำเนินการ

2. มาตรฐานการศึกษา หมายถึงข้อกำหนดเกี่ยวกับลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบ ประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

3. การติดตามการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึงการติดตาม และจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ว่าได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีที่โรงเรียนกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ โรงเรียน และแผนปฏิบัติการของโรงเรียนหรือไม่ ซึ่งถือว่าเป็นการควบคุมคุณภาพ

4. ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการและทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนประจำชั้น ใน โรงเรียนบ้านหนองแก้ววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต2

5. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่เข้ามาเรียนใน โรงเรียนบ้านหนองแก้ววิทยา ในระดับช่วงชั้นที่ 1 – 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 6 ปีการศึกษา 2552)

6. ผู้ร่วมวิจัย หมายถึง ผู้ร่วมดำเนินการวิจัย โดยเป็นผู้ที่มีความสนใจร่วมกันในปัญหาเดียวกันมีความสนใจในแนวทางที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาาร่วมกัน หรือเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเป้าหมาย ในที่นี้หมายถึงครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 โรงเรียนบ้านหนองแก้ววิทยาซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักรวมถึงคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลเสริมด้วย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพด้านวินัยนักเรียนที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพ และเชื่อมั่นว่าจะผ่านการประเมินของ(สมศ.)รอบต่อไป

2. ได้แนวทางในการพัฒนา จัดเถลา แก้ไขปัญหา และป้องกันพฤติกรรมต่างๆ ที่ไม่พึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแก้ววิทยา และ โรงเรียนอื่นๆ

3. ครู ผู้ปกครองนักเรียนบ้านหนองแก้ววิทยามีความเชื่อมั่นในคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแก้ววิทยามากขึ้น